

บันทึก

เรื่อง การปฏิบัติตามคำสั่ง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัติ
เรื่องรื้อถอนทุกซ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (กรณี นายสำเร็จ สุวรรณภูมิ)

กรมการปกครอง ได้มีหนังสือ ปกปิด ที่ มท.๐๓๐๗/๕๑๒๕ ลงวันที่ ๘
ธันวาคม ๒๕๒๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่ง ที่
๑๓๗๕/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๐๔ สั่งให้นายสำเร็จ สุวรรณภูมิออกจากราชการฐานมี
มลทินมัวหมอง ตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗
กรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง นายสำเร็จ สุวรรณภูมิได้ร้องทุกข์ต่อ
คณะกรรมการเรื่องรื้อถอนทุกซ์ และคณะกรรมการเรื่องรื้อถอนทุกซ์เห็นว่ากรณีที่ถูกกล่าวหาไม่มี
มูลน่าเชื่อหรือมีมลทินมัวหมอง เห็นควรให้นายสำเร็จฯ กลับเข้ารับราชการ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี
(จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์) พิจารณาแล้วมีบัญชาให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการตามคำวินิจฉัย
ของคณะกรรมการเรื่องรื้อถอนทุกซ์ กระทรวงมหาดไทยจึงได้มีคำสั่งที่ ๑๔๑๐/๒๕๐๖ ลงวันที่ ๔
ธันวาคม ๒๕๐๖ ให้นายสำเร็จฯ กลับเข้ารับราชการตั้งแต่วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๐๖ เป็นต้นไป

โดยที่คณะกรรมการเรื่องรื้อถอนทุกซ์ได้มีมติเพียงให้กลับเข้ารับราชการ
กระทรวงมหาดไทยจึงไม่ได้สั่งยกเลิกคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๓๗๕/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๙
ตุลาคม ๒๕๐๔ ที่ได้สั่งให้นายสำเร็จฯ ออกจากราชการ นายสำเร็จฯ เห็นว่าตนไม่มีความผิดและ
ควรได้รับการนับเวลาราชการต่อเนื่องกันสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญระหว่างที่ถูกให้ออกจาก
ราชการจนถึงเวลามีคำสั่งให้กลับเข้ารับราชการ จึงขอให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา
กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาโดยหารือกระทรวงการคลังแล้วเห็นว่า คำสั่งที่ให้นายสำเร็จฯ กลับ
เข้ารับราชการตามเดิมโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติเรื่องรื้อถอนทุกซ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น ไม่
มีผลลบคำสั่งไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการฉบับเดิมที่ดำเนินการโดยอาศัยอำนาจ
กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน นายสำเร็จฯ ไม่มีสิทธินับเวลาตอนก่อนออกจาก
ราชการและเวลาตอนที่ยังไม่ได้กลับเข้ารับราชการ ติดต่อกับเวลาราชการตอนกลับเข้ารับราชการ
ใหม่ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญ

นายสำเร็จฯ ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการเรื่องรื้อถอนทุกซ์อีกครั้งหนึ่งเมื่อ พ.ศ.
๒๕๒๐ โดยขอให้นับเวลาราชการที่ถูกกระทรวงมหาดไทยสั่งให้ออกจากราชการตามคำสั่ง
กระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๓๗๕/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๐๔ จนถึงวันที่กระทรวงมหาดไทย
ได้สั่งให้กลับเข้ารับราชการตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๔๑๐/๒๕๐๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม
๒๕๐๖ เป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญต่อเนื่องกันโดยไม่ขาดตอนคณะกรรมการ
เรื่องรื้อถอนทุกซ์ได้พิจารณาแล้วมีมติ (๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๑) ให้กระทรวงมหาดไทยยกเลิก
คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่สั่งให้นายสำเร็จฯ ออกจากราชการดังกล่าวก่อนจึงจะเป็นผลให้ผู้ร้องมี
สิทธินับเวลาราชการดังกล่าวต่อเนื่องกันได้ ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรี(นายสมภพ โทตะกิตย)

สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาแล้วมีบัญชาเห็นชอบด้วยกับมติของคณะกรรมการเรื่องรื้อรื้อทุกซ์ (ตามหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ สร.๑๐๑๗/๗๖๐ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๒๑)

กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า การที่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้สั่งการตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติเรื่องรื้อรื้อทุกซ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้กระทรวงมหาดไทยยกเลิกคำสั่งที่สั่งให้นายสำเร็จฯ ออกจากราชการ น่าจะไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของกฎหมายซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘)^๑ ได้เคยวินิจฉัยไว้ กรณีนายสุจินต์ ทรงราชากร และเห็นว่าทางแก้ไขน่าจะดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยจึงได้ส่งเรื่องให้ ก.พ.พิจารณา (หนังสือที่ มท.๐๓๐๗/๖๒๘ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๒) แต่ ก.พ.เห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นการบังคับให้พระราชบัญญัติเรื่องรื้อรื้อทุกซ์ พ.ศ.๒๕๔๒ มีใช้ปัญหาที่เกิดจากการใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนจึงไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.พ.ที่จะพิจารณา(หนังสือ ที่ สร.๐๗๐๘/๑๓๖๔๐ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๓)

กรมการปกครองจึงหารือว่า ตามข้อเท็จจริงดังกล่าวมาแล้ว กระทรวงมหาดไทยจะสั่งยกเลิกคำสั่ง ที่ ๑๓๗๕/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๐๔ ที่สั่งให้นายสำเร็จฯ ออกจากราชการโดยอาศัยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเรื่องรื้อรื้อทุกซ์ และความเห็นชอบของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้หรือไม่ หรือกรมการปกครองจะต้องปฏิบัติอย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยได้เชิญผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) และผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) มาร่วมประชุมชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ประเด็นที่จะต้องพิจารณาในเรื่องนี้คือ กรณีที่กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งลงโทษข้าราชการให้ออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนไปแล้ว กระทรวงมหาดไทยจะสั่งยกเลิกคำสั่งเดิมโดยอาศัยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเรื่องรื้อรื้อทุกซ์และเห็นชอบ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้หรือไม่ เห็นว่าเมื่อกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งลงโทษข้าราชการโดยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้แล้ว การที่จะยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งเดิมนั้นก็ต้องเป็นไปตามกฎหมายเช่นเดียวกัน จึงต้องพิจารณาว่าตามกฎหมายว่าด้วยเรื่องรื้อรื้อทุกซ์ว่ามีบทบัญญัติให้อำนาจ

^๑ บันทึก เรื่อง การปฏิบัติตามคำสั่ง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัติเรื่องรื้อรื้อทุกซ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (กรณี นายสุจินต์ ทรงราชากร)ส่งพร้อมหนังสือถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.๐๘๐๒/๗๖๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๑

คณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ และนายกรัฐมนตรีไว้เพียงใดซึ่งจะเห็นได้ว่า มาตรา ๒๐^๒ แห่งพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๙๒ บัญญัติแต่เพียงว่า เมื่อคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์พิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์รายใดแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยไปยังนายกรัฐมนตรี และเมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแล้วได้จัดการไปเป็นอย่างไร ให้แจ้งให้คณะกรรมการทราบเท่านั้น หาได้มีข้อความใดให้อำนาจคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์หรือนายกรัฐมนตรีสั่งการให้เป็นผลลบล้างหรือเปลี่ยนแก้คำสั่งของผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่ได้สั่งการไปตามอำนาจที่มีอยู่นั้นแต่ประการใดไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๘) จึงมีความเห็นว่า การที่กระทรวงมหาดไทยจะสั่งยกเลิกคำสั่ง ที่ ๑๓๗๕/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๐๔ ที่สั่งให้นายสำเร็จฯ ออกจากราชการโดยอาศัยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ และความเห็นชอบ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ย่อมกระทำมิได้ เพราะคำสั่งฉบับเดิมที่กระทรวงมหาดไทยได้สั่งการไปตามอำนาจหน้าที่ที่มีบัญญัติไว้

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแล้ว ได้จัดการไปเป็นประการใดให้แจ้งให้คณะกรรมการทราบภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการแจ้งผลให้ผู้เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ทราบด้วย ภายในกำหนดสิบห้าวันนับจากวันที่คณะกรรมการได้รับแจ้งในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนแล้ว การยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขนั้นกระทรวงมหาดไทยย่อมต้องดำเนินการตามกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้เช่นกัน ซึ่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ก.พ. และนายกรัฐมนตรีย่อมมีอำนาจที่จะพิจารณาและมีคำสั่งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งนั้นได้ตามที่เห็นสมควร ดังนั้นถ้ากรรมการปกครองประสงค์ที่จะดำเนินการดังกล่าวก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนต่อไป

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔

^๒ มาตรา ๒๐ เมื่อคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์พิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์รายใดเป็นอย่างไรแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยไปยังนายกรัฐมนตรี และให้คณะกรรมการแจ้งไปให้ผู้เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการด้วย ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีคำวินิจฉัย